

Bruxelles, 30. kolovoza 2022.
(OR. en)

11994/22

UD 167
EF 259
ENFOCUSTOM 121
ECOFIN 830
JAI 1114
COSI 210
COTER 214
RELEX 1129
DROIPEN 112
COPEN 297

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	29. kolovoza 2022.
Za:	Glavno tajništvo Vijeća
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 424 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2020.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 424 final.

Priloženo: COM(2022) 424 final



EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 26.8.2022.
COM(2022) 424 final

**IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I EUROPSKOM
GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU**

**o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih
dobara**

1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2020.

Sadržaj

1. Sažetak.....	2
2. Uvod	3
3. Kontekst Uredbe	4
3.1. Europski kontekst.....	4
3.2. Međunarodni kontekst	4
4. Provedba Uredbe	5
4.1. Ciljevi i učinkovitost.....	5
4.2. Definicija kulturnih dobara	6
4.3. Starosni pragovi	8
4.4. Financijski pragovi.....	8
4.5. Podaci o standardnim izvoznim dozvolama	8
4.6. Posebne i opće otvorene dozvole	9
4.7. Izuzeće od zahtjeva posjedovanja izvozne dozvole.....	11
4.8. Razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanje dozvole	11
4.9. Pitanja koja se odnose na dozvole	12
4.10. Poništenje ili opoziv dozvola	12
4.11. Upotreba elektroničkih sustava/baza podataka	13
4.12. Materijalni i ljudski resursi	14
5. Zaključci i neriješena pitanja.....	14
6. Prilozi.....	15
Tablica 1. Standardne dozvole koje su izdale države članice	15
Tablica 2. Posebne otvorene dozvole u optjecaju	16
Tablica 3. Opće otvorene dozvole u optjecaju	17
Tablica 4. Odbijeni zahtjevi za izdavanje standardne dozvole	18
Tablica 5. Slučajevi povrede/neusklađenosti	19

1. SAŽETAK

U ovom se Izvješću preispituje provedba sustava za izdavanje izvoznih dozvola za kulturna dobra uspostavljenog Uredbom (EZ) br. 116/2009 o izvozu kulturnih dobara i Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 1081/2012¹.

Izvješće se uglavnom temelji na podacima koje su dostavile države članice² kao odgovor na upitnik kojim su obuhvaćeni svi aspekti provedbe sustava za izdavanje izvoznih dozvola. Obuhvaća razdoblje od 2018. do 2020. Podaci navedeni u prilogima odnose se na tri vrste izvoznih dozvola: standardne dozvole, posebne otvorene dozvole (uzastopni privremeni izvoz koji obavljaju privatne osobe) i opće otvorene dozvole (uzastopni privremeni izvoz koji obavljaju muzeji i slične institucije).

U Izvješću se navode i informacije o trenutačnim inicijativama i budućim izazovima, kao što su poboljšanje suradnje među tijelima država članica koja sudjeluju u provedbi Uredbe, promicanje zajedničkog tumačenja odredbi Uredbe među državama članicama, utvrđivanje najbolje prakse za nadležna i carinska tijela u istraživanju podrijetla kulturnih dobara te istraživanje tehničkih, financijskih i pravnih mogućnosti upotrebe elektroničkih sredstava za izdavanje i kontrolu izvoznih dozvola, kao što je razvoj centraliziranog elektroničkog sustava koji bi bio povezan s nacionalnim sustavima carinjenja ili povezivanje s takvim centraliziranim elektroničkim sustavom.

¹ Člankom 10. Uredbe (EZ) br. 116/2009 od Komisije se zahtijeva da periodično podnosi izvješće o provedbi Uredbe Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.

² Budući da obuhvaća razdoblje koje završava 31. prosinca 2020., ovo Izvješće osim statističkih podataka iz država članica EU-a uključuje i podatke iz Ujedinjene Kraljevine. Od 1. siječnja 2021. pravo Unije više se ne primjenjuje u Ujedinjenoj Kraljevini, uz iznimku Sjeverne Irske. Zbog toga će izvješća koja obuhvaćaju buduća razdoblja sadržavati samo statističke podatke 27 država članica EU-a i Ujedinjene Kraljevine koji se odnose na Sjevernu Irsku.

2. UVOD

Uredbom Vijeća (EZ) br. 116/2009 o izvozu kulturnih dobara³ (dalje u tekstu „Uredba”) izvoz određenih kulturnih dobara izvan carinskog područja Unije uvjetuje se predloženjem izvozne dozvole i osigurava se da se na izvoz tih dobara primjenjuju jedinstvene kontrole na vanjskim granicama Unije. U Prilogu I. utvrđeno je materijalno područje primjene Uredbe navođenjem kategorija kulturnih dobara na koje se Uredba primjenjuje te utvrđivanjem zahtjeva u pogledu starosnih i/ili vrijednosnih pragova za većinu navedenih kategorija.

Cilj je Uredbe uskladiti temeljno načelo slobodnog kretanja robe s načelom zaštite nacionalnog blaga unutar povijesnog okvira stvaranja unutarnjeg tržišta 1993. kojim su ukinute sve unutarnje granice među državama članicama.

Izvozne dozvole izdaje nadležno tijelo zadnje države članice na čijem se državnom području kulturni predmet „konačno i zakonito nalazio”⁴. Izvozna dozvola izdaje se ili odbija na temelju zakonâ i propisâ te države članice. Zatim se carinskim provjerama osigurava da kulturna dobra mogu napustiti carinsko područje Unije samo ako su popraćena valjanom izvoznom dozvolom.

Kako bi se osigurala ujednačenost izvoznih dozvola, bilo je potrebno utvrditi pravila kojima se uređuje izrada, izdavanje i upotreba obrasca dozvole. Provedbenom uredbom (EU) br. 1081/2012⁵ predviđene su tri vrste izvoznih dozvola (standardna dozvola, posebna otvorena dozvola i opća otvorena dozvola) te se utvrđuju pravila za njihovu primjenu. U određenim državama članicama, ali ne u svima, podnositelj zahtjeva mora platiti pristojbu za dobivanje izvozne dozvole. Zakonima određenih država članica propisuju se dodatna ograničenja, kao što je zahtjev za dobivanje nacionalne dozvole uz izvoznju dozvolu EU-a, za zakonito premještanje predmeta označenih kao „nacionalno blago” izvan državnog područja.

Ažurirani popisi nadležnih tijela država članica ovlaštenih za izdavanje izvoznih dozvola objavljuju se u Službenom listu, kao i popis carinskih ureda ovlaštenih za obavljanje izvoznih formalnosti⁶.

U skladu s člankom 10. Uredbe od Komisije se zahtijeva da periodično podnosi izvješće o provedbi Uredbe Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.

Ovo se Izvješće temelji na informacijama, uključujući statističke podatke o upotrebi dozvola, koje su države članice dostavile kao odgovor na upitnik kojim su obuhvaćeni svi aspekti provedbe sustava za izdavanje izvoznih dozvola te na raspravama u okviru Odbora za kulturna dobra ili stručne skupine o carinskim pitanjima povezanim s kulturnim dobrima.

Budući da obuhvaća razdoblje koje završava 31. prosinca 2020., ovo Izvješće osim statističkih podataka iz država članica EU-a uključuje i podatke iz Ujedinjene Kraljevine. Od 1. siječnja 2021. pravo Unije više se ne primjenjuje u Ujedinjenoj Kraljevini, uz iznimku Sjeverne Irske. Zbog toga će izvješća koja obuhvaćaju buduća razdoblja sadržavati samo statističke podatke 27 država članica EU-a i Ujedinjene Kraljevine koji se odnose na Sjevernu Irsku.

³ Uredba Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara (SL L 39, 10.2.2009., str. 1.).

⁴ Članak 2. stavak 2.

⁵ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1081/2012 od 9. studenoga 2012. za potrebe Uredbe Vijeća (EZ) br. 116/2009 o izvozu kulturnih dobara (SL L 324, 22.11.2012., str. 1.).

⁶ Posljednja objava tih upućivanja nalazi se u SL C 71, 24.2.2018., str. 5. i SL C 184, 12.5.2021., str. 13.

3. KONTEKST UREDBE

3.1. Europski kontekst

Sustav uveden Uredbom na razini EU-a komplementaran je s drugim instrumentima i inicijativama čiji je cilj zaštita kulturnih dobara. Najvažniji od njih jest Direktiva 2014/60/EU o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice⁷. Tom je direktivom omogućeno vraćanje bilo kojeg kulturnog predmeta koji je država članica utvrdila kao nacionalno blago koje ima umjetničku, povijesnu ili arheološku vrijednost. U tu se svrhu od središnjih tijela nadležnih za tu direktivu u državama članicama zahtijeva da surađuju i razmjenjuju informacije o nezakonito iznesenim kulturnim predmetima s pomoću Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (IMI).

Još jedna važna dopuna ovoj Uredbi jest Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2019/880 o unosu i uvozu kulturnih dobara⁸. Tim novim instrumentom utvrđuju se pravila i uvjeti za privremeni ili trajni uvoz u Uniju kulturnih dobara stvorenih ili otkrivenih u trećim zemljama. S obzirom na njezinu vanjskotrgovinsku dimenziju, tipologija Uredbe (EU) 2019/880 prvenstveno je nadahnuta Konvencijom UNESCO-a iz 1970. o mjerama zabrane i sprečavanja nezakonitog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara⁹.

Uredba o uvozu nedavno je dopunjena donošenjem provedbenih odredbi¹⁰ kojima se utvrđuju detaljna pravila za uvozne dozvole i izjave uvoznika te za razvoj, rad, održavanje i upotrebu centraliziranog elektroničkog sustava („sustav UKD”) za pohranu i razmjenu informacija među tijelima država članica te za način na koji subjekti obavljaju formalnosti u okruženju bez papira. Sustav UKD trebao bi postati operativan za potrebe uvoza najkasnije 28. lipnja 2025.

Naposljetku, dvjema povezanim *ad hoc* mjerama Unije, Uredbom Vijeća (EZ) br. 1210/2003¹¹ i Uredbom Vijeća (EU) br. 36/2012¹², zabranjuje se trgovina kulturnim dobrima s Irakom i Sirijom.

3.2. Međunarodni kontekst

Na međunarodnoj razini najvažniji instrument u pogledu izvoza kulturnih dobara je Konvencija UNESCO-a iz 1970. o mjerama zabrane i sprečavanja nezakonitog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara. Konvenciji je do danas pristupilo 141 država stranaka, a ratificiralo ju je 26 država članica EU-a.

⁷ Direktiva 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka) (SL L 159, 28.5.2014., str. 1.).

⁸ Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2019/880 od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara (SL L 151, 7.6.2019., str. 1.).

⁹ Pariz, 14. studenoga 1970.

¹⁰ Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/1079 od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća o unosu i uvozu kulturnih dobara (SL L 234, 2.7.2021., str. 67.).

¹¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1210/2003 od 7. srpnja 2003. o određenim posebnim ograničenjima gospodarskih i financijskih odnosa s Irakom i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2465/96 (SL L 169, 8.7.2003., str. 6.).

¹² Uredba Vijeća (EU) br. 36/2012 od 18. siječnja 2012. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 442/2011 (SL L 16, 19.1.2012., str. 1.).

4. PROVEDBA UREDBE

4.1. Ciljevi i učinkovitost

Općenito, države članice smatraju da su Uredbom ostvareni njezini ciljevi. Međutim, utvrđeno je da ima prostora za poboljšanja.

Uredba je posebno učinkovita kad je riječ o borbi protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima. Kako je navela jedna država članica, važan učinak Uredbe bila je sve veća svijest među institucijama kulturne baštine, sudionicima u zakonitoj trgovini umjetninama i sakupljačima o važnosti posjedovanja dostatnih informacija o podrijetlu prije stjecanja kulturnog dobra ili njegova stavljanja na tržište. Predmeti koji su izvezeni bez dozvole EU-a, iako je to bilo obvezno, gube tržišnu vrijednost i zakonita je trgovina njima otežana.

Prema navodima iste države članice, sudionici na zakonitom tržištu umjetnina i dalje su suzdržani kad nadležnim tijelima treba pružiti potpune informacije o podrijetlu kulturnih dobara koja su prethodno prodali podnositelju zahtjeva za izvoznu dozvolu.

Nekoliko država članica ističe da njihovo nacionalno zakonodavstvo o baštini ima šire područje primjene od Uredbe te stoga određene vrste kulturnih dobara ostaju nezaštićene. Iako je materijalno područje primjene Uredbe u vrijeme njezina sastavljanja zamišljeno tako da obuhvati ono što je zajedničko nacionalnim odredbama te je možda ograničenije od raspona zaštićenih dobara u određenim državama članicama, treba napomenuti da se Uredbom predviđa dodatna zaštita kulturnih dobara koju ne mogu pružati nacionalni zakoni.

Konkretno, budući da u Uniji ne postoje unutarnje granice, roba iz jedne države članice mogla bi napustiti njezino državno područje i unatoč nacionalnim zabranama zakonito biti izvezena iz Unije preko državnog područja druge države članice u kojoj se ne primjenjuju zabrane prve države članice. Stoga materijalno područje primjene određenih nacionalnih zakona o baštini može biti obuhvatnije, ali tim se zakonima ne mogu zaštititi kulturna dobra države članice koja se iznose izvan njezina državnog područja na način kako se mogu zaštititi Uredbom.

Povezano s tim, određene države članice izrazile su mišljenje da se Uredbom dovoljno ne osigurava ujednačenost pravila o zaštiti kulturne baštine u cijeloj Uniji. O nacionalnom zakonodavstvu ovisi hoće li se ili neće izdati izvozne dozvole. U tom smislu izvoz kulturnih dobara koja pripadaju određenoj kategoriji iz Priloga I. može se dopustiti u državi članici A te bi se dozvola ondje izdala, ali ne i u državi članici B u kojoj bi dozvola bila odbijena. To je uobičajeno i ne može se mijenjati jer su kulturna pitanja u isključivoj nadležnosti država članica. Stoga Unija nije mogla uskladiti takve odredbe i propisati koja bi kulturna dobra države članice trebale označiti kao „nacionalno blago umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti”¹³.

Niz država članica naveo je i pitanje vrijednosnih pragova kao potencijalno područje za poboljšanje učinkovitosti Uredbe (vidjeti odjeljak 4.4. u nastavku).

U ovom krugu savjetovanja države članice ponovno su istaknule potrebu za intenzivnijom razmjenom informacija o nacionalnim zakonodavstvima o baštini kako bi se nadležna tijela zadužena za izdavanje dozvola mogla učinkovitije boriti protiv nezakonite trgovine. Međutim, treba napomenuti da podosta država članica nema svoje zakonodavstvo dostupno na internetu, što je dosad sprečavalo službe Komisije da izrade internetsku zbirku s poveznica na to zakonodavstvo za potrebe uprava drugih država članica i za izvoznike.

¹³ Članak 36. UFEU-a.

U kontekstu budućeg proširenja sustava UKD kojim će se digitalizirati i izvozne dozvole u skladu s Uredbom (EZ) br. 116/2009 mogla bi se dodati zbirka s osnovnim informacijama o nacionalnim odredbama država članica, kao što će biti slučaj sa zakonima i propisima trećih zemalja. Službe Komisije u međuvremenu bi mogle pokušati obogatiti sadržaj internetske stranice o kulturnim dobrima na poslužitelju Europa informacijama o zakonodavstvu država članica (ako nisu objavljene na internetu na nacionalnoj razini, PDF datoteka s pravnim tekstom).

Druga sredstva koja su države članice utvrdile za poboljšanje cjelokupne učinkovitosti Uredbe uključuju smjernice za tumačenje pojmova „konačno se i zakonito nalazi” kojima se određuje država članica nadležna za izdavanje izvozne dozvole¹⁴. Time bi se spriječilo beskrupulozne subjekte da privremeno premjeste kulturno dobro u drugu državu članicu samo kako bi zahtjev za izdavanje dozvole podnijeli u državi članici u kojoj predmet nije određen i zaštićen kao nacionalno blago. Dosad se nijedan predmet¹⁵ nije pojavio pred Sudom Europske unije, koji je jedini nadležan za vjerodostojno tumačenje tih pojmova, pa i dalje postoje razlike u načinu na koji ih tumače i primjenjuju nadležna tijela i dionici.

Projektna skupina osnovana 2017. u cilju ispitivanja metoda rada država članica koje se upotrebljavaju u svrhu istraživanja podrijetla kulturnih dobara te utvrđivanja primjera najbolje prakse i izrade praktičnih savjeta za izdavanje dozvola i carinskih provjera uspješno je dovršila svoj rad te je 2020. Stručnoj skupini za carinska pitanja povezana s kulturnim dobrima dostavila svoje izvješće i dokumente sa smjernicama.

Među pitanjima koja su se razmatrala, Skupina je pokušala definirati pojam „podrijetlo”, tj. informacijske elemente koje bi nadležno tijelo trebalo zatražiti od podnositelja zahtjeva o predmetu koji će se izvoziti kako bi donijelo odluku o izdavanju dozvole. U tom kontekstu Skupina je zaključila da se podrijetlo kulturnog dobra može definirati kao „povijest i vlasništvo nad predmetom od trenutka njegova otkrivanja ili stvaranja do danas, kojima se utvrđuju autentičnost i vlasništvo”.

4.2. Definicija kulturnih dobara

Uredbom se ne definira što je kulturno dobro. Umjesto toga, u Prilogu I. navodi se 15 kategorija predmeta koji su obuhvaćeni njezinim područjem primjene. Većina navedenih kategorija popraćena je starosnim i vrijednosnim pragovima. Općenito se smatra se da se Prilogom I. osigurava odgovarajući okvir.

¹⁴ Nije bilo povezanih predmeta o kojima je odlučivao Sud te stoga nema posebne definicije tih dvaju pojmova.

¹⁵ Iako ne postoji sudska praksa Suda EU-a o tom pitanju, jedan se predmet nedavno pojavio pred Vrhovnim sudom Ujedinjene Kraljevine. Od Suda se tražilo da se izjasni o tome je li određena slika „zakonito” poslana u Ujedinjenu Kraljevinu iz druge države članice (Italija) i je li stoga tijelo Arts Council England (ACE) bilo nadležno izdati podnositelju zahtjeva dozvolu za njezino iznošenje iz Europske unije u smislu članka 2. stavka 2. točke (b) Uredbe. ACE je 2015. odbio za sliku izdati izvoznju dozvolu za napuštanje EU-a.

Predmet je prvi put saslušan 2018. pred sutkinjom Carr DBE, koja je potvrdila ACE-ovo odbijanje i utvrdila sljedeće:

i. pojam „zakonit” trebalo je „ocijeniti s obzirom na pravo države članice otpreme, u ovom slučaju Italije” (točka 64.), s obzirom na jezik, strukturu i svrhu pravila Unije o koordinaciji (točke od 57. do 63.);

ii. taj zahtjev talijanskog prava nije suprotan pravu Unije o slobodnom kretanju robe, kojim su državama članicama priznate široke diskrecijske ovlasti u zaštiti nacionalnog blaga (točke od 87. do 94.).

<http://www.bailii.org/ew/cases/EWHC/Admin/2018/1822.html>

Žalba je dopuštena, a Žalbeni sud odbacio je predmet 2020.:

https://www.blackstonechambers.com/documents/883/R_Simonis_v_Arts_Council_England.docx

Potom je podnesen zahtjev Vrhovnom sudu, ali je i on odbijen: <http://www.supremecourt.uk/docs/permission-to-appeal-2021-01-2021-02.pdf> (vidjeti str. 3.).

Kad je riječ o razumijevanju točnog opsega kategorija navedenih u Prilogu I., u ovom su krugu savjetovanja, kao i u prethodnim izvješćima, utvrđene posebne poteškoće s ujednačenim tumačenjem država članica u pogledu određenih vrsta kulturnih dobara:

- drevne kovanice,
- obuhvat zbirki predmeta za razliku od pojedinačnih primjeraka iz kategorije 13.b,
- klasifikacija liturgijskih ikona kao slika ili dijelova spomenika¹⁶,
- je li popis određenih vrsta robe u kategoriji 15.a iscrpan ili indikativan,
- usklađivanje određene kategorije s odgovarajućim razvrstavanjem u carinsku tarifu (oznaka KN).

Službe Komisije dosljedno su promicale dijalog i razmjenu mišljenja među državama članicama o tim pitanjima, među ostalim u okviru projektne skupine „Tumačenje kategorija” koja se sastojala od predstavnika država članica (od 2013. do 2017.), čija je zadaća bila prikupiti prevladavajuća mišljenja o tome kako tumačiti različite kategorije kulturnih dobara i koja je utvrdila glavne razlike među državama članicama u pogledu prethodno navedenih pitanja.

Trebalo bi napomenuti i da se posebno u pogledu klasifikacije liturgijskih ikona očekuje da će se pojašnjenjima koja su uvedena novom Uredbom (EU) 2019/880 o uvozu kulturnih dobara riješiti to pitanje (liturgijske ikone i kipovi dijelovi su vjerskih spomenika).

Kad je riječ o usklađivanju određene kategorije kulturnih dobara s odgovarajućim razvrstavanjem u carinsku tarifu, čini se da postoje dvije vrste problema.

Prva se vrsta problema odnosi na kulturna dobra koja su razvrstana u poglavlju 97. kombinirane nomenklature EU-a. To poglavlje sadržava vrlo mali broj potpodjela i pod istim tarifnim brojem uvrštava nekoliko različitih kategorija kulturnih dobara. Zbog toga je u pojedinim slučajevima teško utvrditi primjenjivu tarifnu oznaku, a time i kategoriju u koju bi kulturno dobro trebalo klasificirati za potrebe Uredbe i/ili razvrstavanja u carinsku tarifu prema kojoj bi ga trebalo deklarirati na carini. Svjetska carinska organizacija (WCO), koja je zadužena za carinsku nomenklaturu na međunarodnoj razini, nedavno je najavila namjeru stvaranja dodatnih pododjeljaka za poglavlje 97., čime bi se trebalo riješiti to pitanje.

Druga vrsta problema proizlazi iz periodičnih izmjena Harmoniziranog sustava naziva i označivanja robe („HS”), na kojem se temelji kombinirana nomenklatura EU-a, na međunarodnoj razini. Od stupanja na snagu Uredbe 1993. došlo je do brojnih uzastopnih izmjena HS-a, zbog čega su određene tarifne oznake navedene u Prilogu I. Uredbi u međuvremenu izmijenjene te je ponekad teško samo prema opisu kategorije navedenom u tom prilogu utvrditi koja je odgovarajuća oznaka za određenu kategoriju kulturnih dobara.

Kad je riječ o izradi smjernica za tumačenje kategorija, čak i da države članice postignu dogovor o takvim smjernicama, što nije uvijek bio slučaj, one i dalje ne bi bile pravno obvezujuće i stoga dionicima ne bi mogle pružiti pravnu sigurnost. Samo Sud može tumačiti pravo Unije i, kao što je prethodno navedeno, do sada nije imao priliku očitovati se ni o jednom od tih pitanja. Međutim, prema mišljenju država članica, znatan rad skupine „Tumačenje kategorija” mogao bi i dalje biti koristan, npr. njezina analiza i zaključci mogli bi se uzeti u obzir u budućem preispitivanju Uredbe i njezina Priloga I.

¹⁶ Glavna je praktična razlika da slike (kategorija 3.) imaju vrijednosni prag od 150 000 EUR, dok je za dijelove spomenika (kategorija 2.) potrebna izvozna dozvola bez obzira na tržišnu vrijednost. Međutim, trebalo bi napomenuti da se posebno u pogledu klasifikacije liturgijskih ikona očekuje da će se pojašnjenjima koja su uvedena novom Uredbom (EU) 2019/880 o uvozu kulturnih dobara riješiti to pitanje (liturgijske ikone i kipovi dijelovi su vjerskih spomenika).

4.3. Starosni pragovi

Većina država članica **starosne pragove** utvrđene Uredbom za određene kategorije kulturnih dobara smatra primjerenima.

Nekoliko država članica smatra da su starosni pragovi previsoki da bi obuhvatili i zaštitili sve predmete koji su označeni kao „nacionalno blago” na njihovu državnom području. S druge strane, neke druge države članice smatraju da su starosni pragovi preniski, posebno za kategorije bez vrijednosnog praga (npr. arhivi, rukopisi), kod kojih se carinska i nadležna tijela mogu pozvati da obrađuju velik broj serijski proizvedenih, suvremenih predmeta koji se, iako su tehnički obuhvaćeni područjem primjene Uredbe i stoga podliježu izdavanju dozvole, općenito ne bi smatrali „važnima za arheologiju, pretpovijest, povijest, književnost, umjetnost ili znanost”¹⁷.

Zbog nedostatka definicije kulturnih dobara u Uredbi (poput one iz članka 1. Konvencije UNESCO-a iz 1970.) svaki predmet koji ispunjava tehničke kriterije starosti i/ili vrijednosti, bez obzira na to ima li stvarni kulturni značaj, može biti obuhvaćen područjem primjene Uredbe i mora mu se izdati izvozna dozvola za zakonit izlazak iz područja Unije.

4.4. Financijski pragovi

Kad je riječ o **vrijednosnim pragovima** za kulturna dobra utvrđenima u dijelu B Priloga I. Uredbi, znatan broj država članica smatra ih prilično visokima, dok mali broj država članica smatra da bi ih trebalo dodatno povećati.

Jedna država članica (koja je za povećanje vrijednosnih pragova iz dijela B Priloga I.) istaknula je da najmanje vrijednosti nisu revidirane od donošenja izvorne Uredbe (osim dodavanja zasebnog novčanog praga za akvarele, gvaševe i paste 1996.) te je predložila da ih se revidira na temelju članka 10. stavka 2. drugog podstavka kako bi se u obzir uzela inflacija.

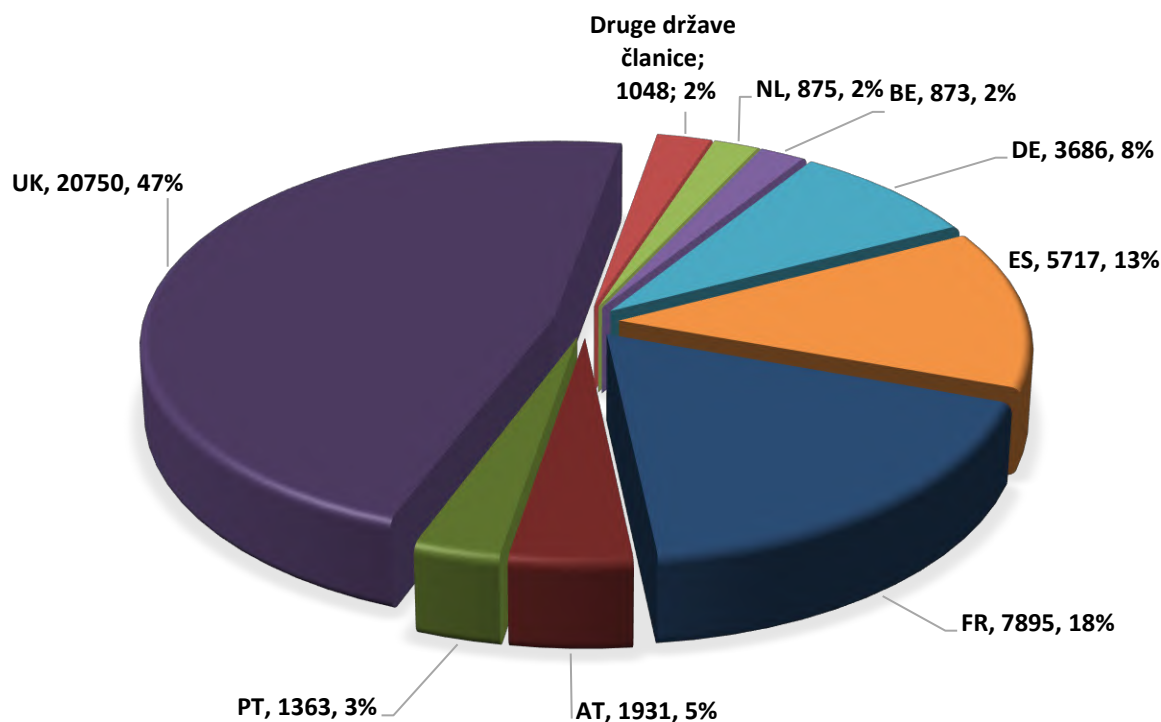
Druge države članice (koje su za smanjenje pragova) preporučuju upotrebu mehanizma prilagodbe kako bi se u obzir uzele valutne fluktuacije i „koeficijent zemlje”, kako bi se vodilo računa o razlikama između prodajnih cijena na tržištu umjetnina među državama članicama. Kao što ističe jedna od tih država članica, brojni predmeti koji se izlažu i čine dio trajnih zbirki u njihovim muzejima ne bi bili obuhvaćeni područjem primjene Uredbe samo zbog njezinih visokih vrijednosnih pragova, unatoč činjenici da su ti predmeti jasno označeni kao nacionalno blago od povijesnog i kulturnog značaja.

4.5. Podaci o standardnim izvoznim dozvolama

Tijekom razdoblja 2018.–2020. države članice izdale su 44 138 standardnih dozvola (vidjeti i tablicu 1. u prilogu za godišnje podatke).

¹⁷ Definicija kulturnih dobara iz članka 1. Konvencije UNESCO-a iz 1970.

Standardne dozvole po državama članicama u razdoblju 2018.–2020.



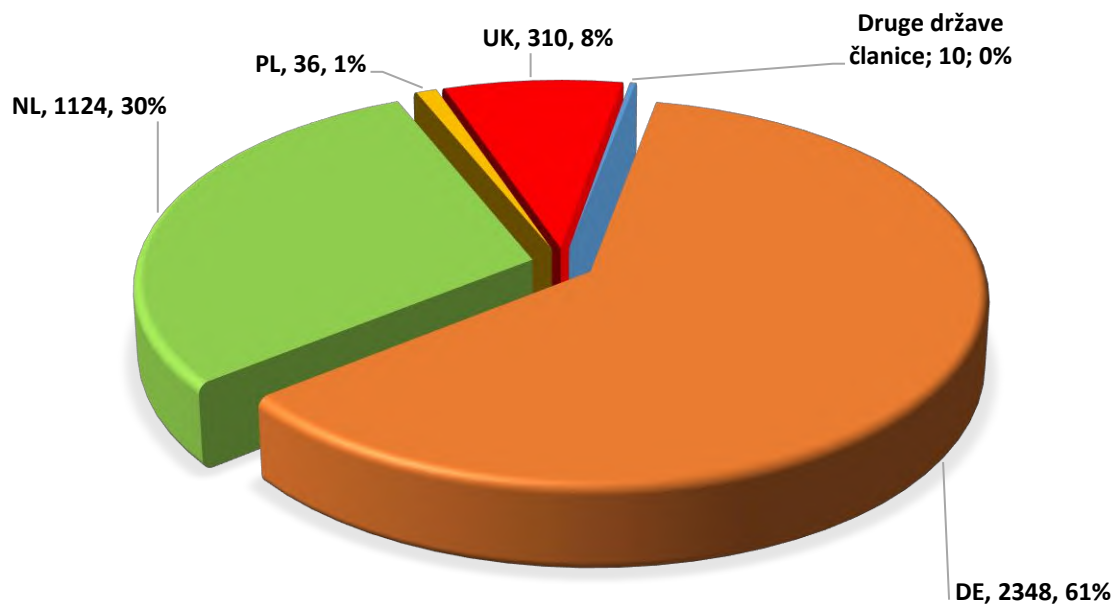
Glavne kategorije za koje su tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljeni zahtjevi za izdavanje dozvole bile su, padajućim redoslijedom: umjetnička djela (slike, mozaici, akvareli i gvaševi, gravure, skulpture), arheološka dobra (uglavnom privremeni izvoz za izložbe); inkunabule, rukopisi i zemljovid; predmeti od numizmatičkog značaja (kovanice), nakon kojih slijede različite vrste antikviteta kategorije 15., kao što su nakit, glazbeni instrumenti, namještaj, satovi, oružje, igračke, tepisi itd. (uglavnom za konačni izvoz). Nekoliko država članica izvijestilo je o znatnom smanjenju broja izvoza za određene kategorije (npr. slike) tijekom 2020., što pripisuje pandemiji bolesti COVID-19. Međutim, države članice izvijestile su i da je tijekom istog razdoblja zabilježeno znatno povećanje broja nacionalnih dozvola („za slobodno kretanje”), što upućuje na povećanje potražnje na tržištu Unije.

4.6. Posebne i opće otvorene dozvole

Posebne otvorene dozvole mogu se izdati za određeno kulturno dobro koje **privatna osoba redovito privremeno izvozi** (članak 10. Provedbene uredbe). Tijekom razdoblja 2018.–2020. izdano je 3 828 posebnih otvorenih dozvola (vidjeti i tablicu 2. u prilogu za godišnje podatke). Oko polovine država članica izvijestilo je da nije propisalo izdavanje takvih dozvola. Države članice koje izdaju posebne otvorene dozvole to čine uglavnom za glazbene instrumente koji se izvoze radi umjetničke izvedbe ili za starinska prijevozna sredstva koja se izvoze radi izložbi.

Sve države članice osim dviju izdale su relativno mali broj takvih dozvola u izvještajnom razdoblju.

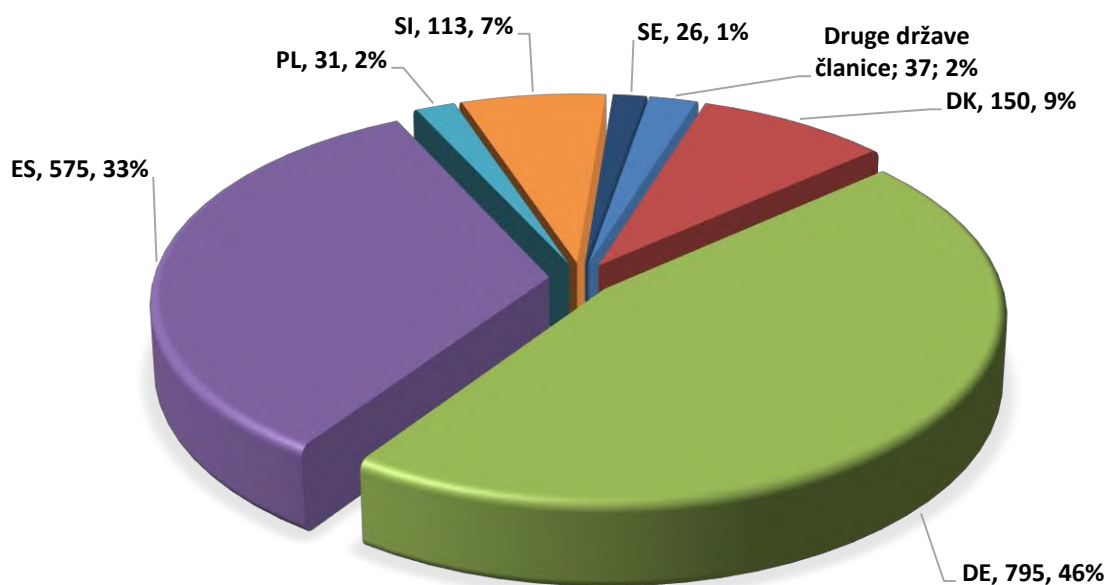
Posebne otvorene dozvole u optjecaju po državama članicama u razdoblju 2018.–2020.



Provedbenom uredbom utvrđeno je da je najdulje razdoblje valjanosti posebne otvorene dozvole pet godina. Većina država članica koje izdaju takve dozvole primjenjuje to ograničenje, no postoje neke iznimke ako je najdulje trajanje valjanosti neodređeno ili kraće (od jedne do tri godine). Tijekom razdoblja valjanosti dopušten je uzastopni izvoz predmetnih predmeta.

Općim otvorenim dozvolama (članak 13. Provedbene uredbe) **muzejima i sličnim institucijama** omogućuje se redoviti privremeni izvoz kulturnih dobara. Tijekom razdoblja 2018.–2020. izdano je 1 727 općih otvorenih dozvola (vidjeti i tablicu 3. u prilogu za godišnje podatke). Najdulje razdoblje valjanosti takvih dozvola isto je tako utvrđeno na pet godina. Većina država članica koje izdaju takve dozvole primjenjuje kraće ograničenje. Duljina općenito ovisi o osigurateljnem pokriću ili o potrebama za posudbom ili izlaganjem.

Opće otvorene dozvole u optjecaju po državama članicama u razdoblju 2018.–2020.



4.7. Izuzeće od zahtjeva posjedovanja izvozne dozvole

Ovim se izuzećem na temelju članka 2. stavka 2. Uredbe državama članicama omogućuje da ne zahtijevaju izvoznu dozvolu za predmete kategorije 1., prve i druge alineje, ako se smatra da su takvi predmeti od ograničenog arheološkog ili znanstvenog značaja.

U prethodnim izvještajnim razdobljima samo je jedna država članica izvijestila da je primijenila tu odredbu. Međutim, tijekom trenutnog izvještajnog razdoblja dvije dodatne države članice izvijestile su da su od zahtjeva za izdavanje dozvola izuzele arheološke predmete od ograničenog značaja. Čini se da se kriterij koji se primjenjuje za određivanje „ograničenog značaja” temelji na vrsti predmeta, osobito na tome je li riječ o predmetima koji su u prošlosti proizvedeni u velikom broju i koji su gotovo identični (npr. drevne kovanice) ili je riječ o predmetima koji su godinama „izloženi” te se stoga više ne mogu smatrati da „potječu neposredno od iskapanja”.

4.8. Razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanje dozvole

Kao i u prethodnim izvještajnim razdobljima, slučajevi odbijanja zahtjeva za izdavanje izvozne dozvole prilično su rijetki. Uz iznimku Ujedinjene Kraljevine, koja predstavlja dvije trećine tržišta umjetnina u EU-u i koja je izvijestila o 14 odbijanja, većina drugih država članica u prosjeku je odbila manje od jednog zahtjeva po godini izvještajnog razdoblja. Nekoliko država članica izvijestilo je da nisu odbile nijedan zahtjev tijekom izvještajnog

razdoblja, a dvije države članice čak su izvijestile da nikada nisu odbile zahtjev za izdavanje dozvole.

Kad je riječ o razlozima na temelju kojih su zahtjevi odbijeni, osim određivanja predmeta kao nacionalnog blaga čiji je izvoz zabranjen, razlozi na koje se češće poziva odnose se na to da subjekt nije podnio zahtjev ispravnom nadležnom tijelu države članice; da je podnositelj zahtjeva odbio ili na drugi način propustio dostaviti tražene informacije o zakonitom podrijetlu; da predmet nije autentičan; da predmet nije obuhvaćen područjem primjene Uredbe ili da podnositelj zahtjeva nije dobio potrebnu nacionalnu dozvolu za slobodno kretanje.

Kad je riječ o posljednjim razlozima za odbijanje, zakonodavstvom nekih država članica zahtjeva se da uz izvoznú dozvolu EU-a izvoznik mora ishoditi i nacionalnu dozvolu za „slobodno kretanje” kojom se odobrava izlazak kulturnog dobra s državnog područja. Ako su u državi članici zakonom propisane nacionalne dozvole „za slobodno kretanje”, zahtjev za izvoznú dozvolu EU-a mora se podnijeti istodobno sa zahtjevom za izdavanje nacionalne dozvole „za slobodno kretanje” ili u određenom roku nakon njezina izdavanja, tj. ishođenje nacionalne dozvole preduvjet je i osnova za izdavanje izvozne dozvole EU-a.

4.9. Pitanja koja se odnose na dozvole

Fotografije. Uključivanje fotografija u zahtjev za izdavanje dozvole vrlo je važan element jer se time carinskim tijelima omogućuje da pri kontroli izvozne dozvole identificiraju predmet. Sve države članice zahtijevaju fotografije za konačni izvoz, s posebnim naglaskom na izvoz zbirki obuhvaćenih jednom dozvolom. Određene države članice napravile su neke iznimke u slučajevima privremenog izvoza predmeta niske vrijednosti/značaja (npr. zbirke knjiga ili predmeti bez prepoznatljivih oznaka).

Povratak lista br. 3. U članku 5. Provedbene uredbe predviđeno je da izlazni carinski ured vraća list br. 3¹⁸ obrasca izvozne dozvole nadležnom tijelu koje ju je izdalo kako bi potvrdio da je izvoz doista obavljen i da je dozvola upotrijebljena. Međutim, države članice izvijestile su da se to ne čini u svim slučajevima.

Samo dvije države članice koje su razvile i upotrebljavaju elektronički sustav za izdavanje izvoznih dozvola mogu provjeriti jesu li upotrijebljene sve dozvole jer je njihov sustav povezan s carinom. Čak i u tim slučajevima provjera je teška kad kulturna dobra izađu iz Unije putem državnog područja druge države članice. Države članice općenito smatraju da je upotreba centraliziranog sustava elektroničkog izdavanja dozvola povezanog s carinskim informacijskim sustavima, kao što je onaj koji se trenutačno razvija za potrebe Uredbe o uvozu, idealno rješenje za ovaj problem.

4.10. Poništenje ili opoziv dozvola

Otprilike polovina država članica ima propise o poništenju ili opozivu već izdanih dozvola, bilo u obliku posebnih odredaba o kulturnim dobrima ili općeg upravnopravnog načela, prema kojemu se upravni akt može opozvati ako se temelji na obmanjujućim ili lažnim informacijama. Tijekom razdoblja izvješćivanja samo je jedna država članica opozvala izvozne dozvole (jednu). Druga država članica izvijestila je da je opozvala 13 nacionalnih dozvola za „slobodno kretanje”, koje su u toj državi članici preduvjet za izdavanje izvozne dozvole EU-a.

¹⁸ Obrazac se sastoji od tri lista: list br. 1 je zahtjev, list br. 2 zadržava nositelj dozvole, a list br. 3 vraća se tijelu koje je izdalo dozvolu nakon što kulturno dobro napusti Uniju.

4.11. Upotreba elektroničkih sustava/baza podataka

Kako je prethodno navedeno (vidjeti odjeljak 3.1.), službe Komisije u postupku su razvoja centraliziranog elektroničkog sustava za obavljanje formalnosti i za administrativnu suradnju u kontekstu Uredbe 2019/880, takozvanog „sustava UKD” za uvoz kulturnih dobara. Budući da se očekuje da će se tim sustavom olakšati kontrole i doprinijeti borbi protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima koja potječu iz trećih zemalja, smatralo se primjerenim uložiti isti trud i osigurati jednaku zaštitu kulturnih dobara europskog podrijetla. Službe Komisije stoga su se pobrinule da se sustav UKD osmisli tako da se, uz potrebne prilagodbe, u budućnosti može upotrebljavati i za potrebe sustava izdavanja izvoznih dozvola Unije.

Sve veći broj država članica digitalizirao je ili je trenutačno u postupku digitalizacije svojih sustava izdavanja izvoznih dozvola. U određenim državama članicama zahtjev se može ispuniti i podnijeti elektronički (npr. ispunjavanjem aktivne PDF datoteke na internetu), ali se sama izvozna dozvola i dalje potpisuje i izdaje u papirnatom obliku. Razlog su tomu odredbe provedbenog akta kojim se propisuje upotreba dozvole u papirnatom obliku.

U tom kontekstu treba napomenuti i da se nacionalnim zakonodavstvom u nekoliko država članica trenutačno predviđa pravo građana na podnošenje zahtjeva tijelima javne vlasti u digitalnom obliku putem interneta. To se odnosi na sve vrste zahtjeva, ne samo na one povezane s izvozom kulturnih dobara, i stvara odgovarajuću obvezu uprave da razvije prikladne informatičke platforme i sustave kako bi digitalizirala svoje postupke i mogla primati elektroničke zahtjeve od podnositelja zahtjeva koji su građani. Stoga je nekoliko država članica razvilo takve nacionalne elektroničke sustave za obradu izvoznih dozvola Unije i nacionalnih dozvola za slobodno kretanje, tj. dozvola za kretanje kulturnih dobara unutar Unije.

Prednosti digitalnog sustava EU-a za izvozne dozvole brojne su i očite: bolja suradnja i komunikacija između carinskih i kulturnih nadležnih tijela na nacionalnoj razini i na razini Unije; bolji nadzor nad uporabom dozvola, posebno kad se izlazni carinski ured nalazi u državi članici koja nije država članica koja je izdala dozvolu; povezivanje s carinskim informatičkim sustavima putem okružja jedinstvenog sučelja EU-a za carinu; olakšavanje trgovine za izvoznike; veća ujednačenost u provedbi Uredbe i brže obavljanje formalnosti u okruženju bez papira i učinkovito sprečavanje krivotvorina – ovo su samo neke od tih prednosti, tako da se velika većina država članica snažno zalaže za digitalizaciju. Međutim, dvije države članice izrazile su određenu zabrinutost u pogledu uporabe centraliziranog elektroničkog sustava iste vrste kao što je onaj koji se trenutačno razvija za potrebe uvoza.

Konkretno, predmetne države članice istaknule su da su nacionalni sustavi ili baze podataka kojima se trenutačno koriste prilagođeni njihovim posebnostima, posebno ako su njihovim zakonodavstvom predviđene nacionalne dozvole koje se moraju ishoditi uz izvoznju dozvolu Unije ili ako je nacionalna dozvola preduvjet za izdavanje izvozne dozvole Unije. Osim toga, s obzirom na provedena ulaganja, potpuno ukidanje njihovih nacionalnih sustava kako bi ih se zamijenilo centraliziranim sustavom EU-a moglo bi se činiti kontraproduktivnim.

Zbog toga su službe Komisije pokrenule studiju izvedivosti kojom će se, među ostalim aspektima digitalizacije, analizirati i ispitati poslovni model razvoja „hibridnog” proširenja sustava UKD za potrebe izvoza, kojim bi se centralizirale funkcije u kojima su očigledne prednosti digitalizacije, a ostali elementi, koji se bolje rješavaju na razini država članica, prepustili nacionalnim sustavima (uz mogućnost povezivanja).

Za digitalizaciju sustava izvoznih dozvola bit će potrebna izmjena provedbenih odredbi Uredbe (Uredba (EU) br. 1081/2012). Istim instrumentom trebao bi se utvrditi i odnos

između izvoznih i uvoznih dozvola kako bi se osigurala pravna sigurnost i izbjeglo udvostručavanje zahtjeva u pogledu dokumentacije¹⁹.

4.12. Materijalni i ljudski resursi

Potrebe u pogledu osoblja i resursa za provedbu Uredbe ostale su stabilne u većini država članica tijekom izvještajnog razdoblja. U trima državama članicama povećani su ljudski resursi kao odgovor na povećane potrebe politike i administrativne potrebe, a u dvjema državama članicama potrebe su se povećale, ali još nisu ispunjene zapošljavanjem potrebnog osoblja (jedna od tih država članica navela je pandemiju bolesti COVID-19 kao razlog kašnjenja u zapošljavanju dodatnog osoblja). Tri države članice izvijestile su da su se njihove potrebe smanjile zbog manjeg broja izvoznih dozvola (pandemija bolesti COVID-19 ponovno je navedena kao uzrok smanjenja).

5. ZAKLJUČCI I NERIJEŠENA PITANJA

Na temelju zaprimljenih povratnih informacija država članica za izvještajno razdoblje 2018.–2020. čini se da se Uredbom učinkovito ostvaruju njezini ciljevi te je države članice smatraju vrlo važnim pravnim instrumentom za borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima.

Kao i u prethodnim izvješćima, administrativna suradnja i komunikacija među tijelima nadležnima za primjenu Uredbe u cijeloj Uniji utvrđeni su kao jedan od glavnih aspekata u kojem se provedba može poboljšati.

Razlike u razumijevanju određenih odredbi Uredbe, a posebno opseg kategorija kulturnih dobara i ključni pojam mjesta [gdje se dobra] „konačno nalaze”, kojim se određuje koja je država članica nadležna za izdavanje izvozne dozvole, isto su tako utvrđene kao moguće prepreke ujednačenoj provedbi Uredbe.

Nekoliko država članica ističe i da vrijednosni pragovi nisu dobro prilagođeni lokalnim cijenama i tržištima te da zbog previsokih vrijednosti iz područja primjene i zaštite predviđene Uredbom isključuju mnoga kulturna dobra koja su u skladu s njihovim zakonima određena kao nacionalno blago.

Naposljetku, države članice ponovno su potvrdile da su spremne prijeći sa sustava za izdavanje izvoznih dozvola u papirnatom obliku na elektronički sustav bez papira. Smatraju da će digitalizacija izvoznih dozvola subjektima olakšati obavljanje formalnosti; ubrzati obradu zahtjeva; poboljšati provjeru podrijetla koju provode nadležna tijela te poboljšati djelotvornost i učinkovitost carinskih provjera.

¹⁹ Naime, u dvjema državama članicama nacionalne uvozne dozvole ili potvrde mogu se izdati na zahtjev (za privremeni uvoz), tako da bi uvoznici kulturnih dobara bili izuzeti od obveze ishođenja i predočenja izvozne dozvole EU-a na carini kad se predmetna dobra vraćaju u treću zemlju podrijetla.

6. PRILOZI

Tablica 1. Standardne dozvole koje su izdale države članice

Država članica	Godina			2018.–2020.	Udio u ukupnom broju u %
	2018.	2019.	2020.		
BE	340	352	181	873	1,98 %
BG	0	1	0	1	0,00 %
CZ	12	96	2	110	0,25 %
DK	59	61	24	144	0,33 %
DE	1 368	1 387	931	3 686	8,35 %
EE	0	0	0	0	0,00 %
IE	16	17	11	44	0,10 %
EL	0	0	0	0	0,00 %
ES	1 694	1 838	2 185	5 717	12,95 %
FR	3 064	2 990	1 841	7 895	17,89 %
HR	19	9	14	42	0,10 %
IT (1)	67	99	87	253	0,57 %
CY	2	5	2	9	0,02 %
LV	0	1	0	1	0,00 %
LT (2)					0,00 %
LU	6	3	1	10	0,02 %
HU	4	9	1	14	0,03 %
MT	0	19	7	26	0,06 %
NL	368	289	218	875	1,98 %
AT	858	702	371	1 931	4,37 %
PL	58	9	2	69	0,16 %
PT	385	396	582	1 363	3,09 %
RO	0	0	0	0	0,00 %
SI	16	16	20	52	0,12 %
SK	11	12	5	28	0,06 %
FI	7	1	0	8	0,02 %
SE	134	70	33	237	0,54 %
UK	8 351	8 177	4 222	20 750	47,01 %
Ukupno	16 839	16 559	10 740	44 138	100,00 %

(1)

2018.	2019.	2020.
64 trajne izvozne dozvole 3 privremene izvozne dozvole	94 trajne izvozne dozvole 5 privremenih izvoznih dozvola	85 trajnih izvoznih dozvola 2 privremene izvozne dozvole

(2) Nema dostavljenih statističkih podataka.

Tablica 2. Posebne otvorene dozvole u optjecaju

Država članica	Godina			2018.–2020.	Udio u ukupnom broju u %
	2018.	2019.	2020.		
BE	0	0	0	0	0,00 %
BG	0	0	0	0	0,00 %
CZ	0	0	0	0	0,00 %
DK	0	0	0	0	0,00 %
DE	555	965	828	2 348	61,34 %
EE	0	0	0	0	0,00 %
IE	0	0	0	0	0,00 %
EL	0	0	0	0	0,00 %
ES	0	0	0	0	0,00 %
FR	4	1	2	7	0,18 %
HR	0	0	1	1	0,03 %
IT	0	0	0	0	0,00 %
CY	0	0	0	0	0,00 %
LV	0	0	0	0	0,00 %
LT (1)				0	0,00 %
LU	0	0	0	0	0,00 %
HU	0	0	0	0	0,00 %
MT	0	0	0	0	0,00 %
NL	336	394	394	1 124	29,36 %
AT	0	0	1	1	0,03 %
PL	6	15	15	36	0,94 %
PT	0	0	0	0	0,00 %
RO	0	0	0	0	0,00 %
SI	0	0	1	1	0,03 %
SK	0	0	0	0	0,00 %
FI	—	—	—	0	0,00 %
SE	0	0	0	0	0,00 %
UK	146	142	22	310	8,10 %
Ukupno	1 047	1 517	1 264	3 828	100,00 %

(1) Nema dostavljenih statističkih podataka.

Tablica 3. Opće otvorene dozvole u optjecaju

Država članica	Godina			2018.–2020.	Udio u ukupnom broju u %
	2018.	2019.	2020.		
BE	0	0	0	0	0,00 %
BG	4	1	0	5	0,29 %
CZ	0	0	0	0	0,00 %
DK	50	50	50	150	8,69 %
DE	228	286	281	795	46,03 %
EE	0	0	0	0	0,00 %
IE	0	0	0	0	0,00 %
EL	2	10	2	14	0,81 %
ES	233	252	90	575	33,29 %
FR	0	0	0	0	0,00 %
HR	3	0	0	3	0,17 %
IT	0	0	0	0	0,00 %
CY	0	0	0	0	0,00 %
LV	0	0	0	0	0,00 %
LT (1)	0	0	0	0	0,00 %
LU	0	0	0	0	0,00 %
HU	14	1	0	15	0,87 %
MT	0	0	0	0	0,00 %
NL	0	0	0	0	0,00 %
AT	0	0	0	0	0,00 %
PL	12	11	8	31	1,80 %
PT	0	0	0	0	0,00 %
RO	0	0	0	0	0,00 %
SI	38	38	37	113	6,54 %
SK	0	0	0	0	0,00 %
FI	0	0	0	0	0,00 %
SE	9	9	8	26	1,51 %
UK	0	0	0	0	0,00 %
Ukupno	593	658	476	1 727	100,00 %

(1) Nema dostavljenih statističkih podataka.

Tablica 4. Odbijeni zahtjevi za izdavanje standardne dozvole

Država članica	Godina			2018.–2020.	Udio u ukupnom broju u %
	2018.	2019.	2020.		
BE	0	2	0	2	0,46 %
BG	0	0	0	0	0,00 %
CZ	2	1	0	3	0,69 %
DK	0	0	0	0	0,00 %
DE	0	0	0	0	0,00 %
EE	0	0	0	0	0,00 %
IE	0	0	0	0	0,00 %
EL	0	0	0	0	0,00 %
ES	82	72	116	270	61,93 %
FR	0	0	0	0	0,00 %
HR	0	0	0	0	0,00 %
IT	0	0	0	0	0,00 %
CY	0	0	0	0	0,00 %
LV	0	0	0	0	0,00 %
LT (1)				0	0,00 %
LU	0	0	0	0	0,00 %
HU	50	41	42	133	30,50 %
MT	2	0	2	4	0,92 %
NL	0	0	1	1	0,23 %
AT	1	1	3	5	1,15 %
PL	0	0	0	0	0,00 %
PT	0	0	0	0	0,00 %
RO	0	0	0	0	0,00 %
SI	0	1	1	2	0,46 %
SK	0	0	0	0	0,00 %
FI	0	0	0	0	0,00 %
SE	0	0	0	0	0,00 %
UK	7	7	2	16	3,67 %
Ukupno	144	125	167	436	100,00 %

(1) Nema dostavljenih statističkih podataka.

Tablica 5. Slučajevi povrede/neusklađenosti

Godina	Broj država članica sa zapljenama	Ukupan broj slučajeva povrede
2018. (1)	12	117
2019. (2)	12	84
2020. (2)	8	52
Ukupno		253

(1) Jedna država članica nije dostavila podatke.

(2) Dvije države članice nisu dostavile podatke.